

Presentació de la Fundació Pau Costa Alcubierre d'Ecologia del Foc i Gestió d'Incendis

Xavier Úbeda

Dimecres 1 de juny de 2011 va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer de l'Institut d'Estudis Catalans, organitzada des de la Societat Catalana de Geografia, la presentació de la Fundació Pau Costa Alcubierre d'Ecologia del Foc i Gestió d'Incendis.

L'acte va ser introduït per Xavier Úbeda, membre de la Junta de Govern de la SCG i patró de dita fundació, que va agrair la confiança rebuda tant de la Societat com de la Fundació per a l'organització de la jornada. Va explicar que la presentació constaria de dues parts, la primera seria una conferència, a càrrec de la professora Cristina Montiel, i la segona, la presentació, pròpiament dita, de la Fundació.

El president de la SCG, Francesc Nadal, va presentar la Dra. Montiel, que va dictar una conferència titulada *Buenas prácticas del uso del fuego en Europa*. Cristina Montiel Molina, catedràtica de Geografia a la Universitat Complutense de Madrid, porta molts anys treballant en temes de gestió dels boscos i últimament en el projecte *Fire Paradox*, que planteja l'ús del foc com a alternativa per a la gestió forestal.

Un cop va concloure la conferència, en Marc Castellnou, com a president de la Fundació Pau Costa i l'Albert Bartolomé, com a director general, van explicar el perquè de la Fundació i la seva organització. Marc Castellnou parlà sobre el perquè era necessari crear una fundació d'aquest tipus. Va descriure quina és la problemàtica actual dels grans incendis forestals a tot el món i com Catalunya es podria veure afectada de nou per incendis com l'any 1994 o 1998, o fins i tot més grans.

Va parlar de com l'estat dels nostres boscos fa possible que el foc pugui recórrer molts quilòmetres en poc temps si la situació meteorològica ho

permet, i també va fer notar que l'organització territorial, amb moltes zones d'interfase urbanoforestal, fa molt perillosos els incendis en aquestes zones tan poblades. També va destacar que és pràcticament impossible poder afrontar l'extinció d'aquests grans incendis, per molt mitjans de què es disposi.

Lligat amb el tema de la xerrada de la Dra. Montiel, sobre l'ús del foc com a eina de gestió, va explicar com en els seus viatges als Estats Units, on va aprendre com fer servir el foc per a la gestió del bosc i per a la lluita contra incendis, va poder parlar amb gent que li varen explicar que foren els colons catalans, navarresos i bascos que van emigrar en aquelles terres, els que van portar-hi la pràctica de la crema de pastures i rostolls i que més tard els indis americans, a les seves reserves, també van fer servir. Vet aquí la paradoxa, que hem anat allà a aprendre una tècnica que nosaltres mateixos vàrem exportar-hi fa molts anys.

Albert Bartolomé va explicar com estava organitzada la Fundació, el nombre inusual de fundadors, 60 exactament, tots ells tècnics o investigadors molt lligats al tema dels incendis, i que és aquest elevat nombre un valor únic que fa de la Fundació un recurs humà molt important. Aquests fundadors varen signar el mes de gener de 2011 en el registre per a poder formalitzar la Fundació Pau Costa.

La Fundació du el nom de Pau Costa, analista d'incendis del GRAF que va morir a l'incendi d'Horta de Sant Joan, el 24 de juliol de 2009. En Pau creia fermament en aquest projecte arran de la seva experiència arreu d'Europa en la gestió i lluita en incendis forestals i va ser un dels impulsors perquè aquesta idea prengués força i pogués arribar a ser un fet.

La Fundació Pau Costa té per objecte l'estudi i el desenvolupament de coneixements, tècniques i eines per a l'educació, gestió i actuació davant incendis forestals, la formació de personal en aquest camp, la captació i difusió de coneixements dins l'àmbit de l'ecologia i la gestió dels incendis forestals, així com l'estudi del comportament d'aquests i de les causes que els originen.

La Fundació, vol liderar un canvi profund en la percepció de l'ecologia del paisatge així com també en el maneig del foc com a eina d'extinció i gestió del paisatge, posant els coneixements de la recerca a l'abast dels professionals en aquestes operacions.

L'objectiu de la Fundació és també canviar el concepte de prevenció d'incendis cap a un concepte de paisatges resistents al foc. Ha de servir també com a plataforma reconeguda de coordinació i punt de contacte per a l'intercanvi i transferència de coneixements en el camp de la investigació de l'ecologia del foc i gestió d'incendis forestals.

Per a la consecució de les finalitats fundacionals, la Fundació desenvolupa les activitats que el Patronat considera necessàries directament i/o en col·laboració amb altres entitats, institucions o persones, d'acord amb el que estableix la normativa sobre fundacions. Per tal de fer realitat les finalitats fundacionals, la Fundació Pau Costa posa èmfasi en les següents activitats:

- Dur a terme i donar suport a la recerca en el camp de l'ecologia del foc bàsica i aplicada.
- Promoure una gestió del paisatge adient als incendis que s'hi desenvolupen i una certificació de paisatges de qualitat.
- Assessorar en la gestió del paisatge per a les intervencions en el canvi climàtic.
- Difusió eficaç d'experiències i coneixements en la recerca de l'ecologia del foc i la gestió forestal.
- Promoure intercanvis internacionals entre operatius d'extinció així com el món de la recerca.
- Promoció de la gestió de l'emergència i assistència en operacions en episodis d'incendis forestals i desenvolupar les guies operatives respectives als diferents territoris i tipus d'incendis associats.
- Desenvolupar noves eines per al món operatiu.
- Anàlisi del comportament i moviment dels incendis en els territoris i assessoria en la investigació de les causes que els provoquen.

El Patronat gaudeix de plena llibertat per seleccionar entre les activitats esmentades les que consideri més oportunes i adequades a les circumstàncies o, fins i tot, realitzar-ne d'altres que acompleixin igualment les seves finalitats essencials i la voluntat dels fundadors.

Encara que ha estat una fundació creada aquí a Catalunya, té caràcter internacional, ja que els patrons, que són 12, són de molts països diferents. A part de Catalunya, hi ha patrons de Madrid, Cantàbria, Portugal, Estats Units, Canadà, Sud-àfrica, Alemanya i Suècia.